

lobcům odevzdány již dne 15. července 1922 a ježto § 933 obč. zák. jasně stanoví, že nárok ze správy u věcí movitých jest uplatňovati v 6 měsících ode dne odevzdání věcí, jinak že zaniká, není pochybnosti, že žalobní nárok, pokud uplatňován jest jako nárok ze správy, zanikl. Stanovisko žalobců, že nemělo k projití lhůty býti soudem přihlíženo, ježto žalovaný této okolnosti neuplatňoval, jest mylný. K zachování propadlých lhůt jest přihlížeti z moci úřední, mimo to však žalovaný, jak vidno z protokolu o ústním jednání ze dne 25. června 1923 uvedenou okolnost uplatňoval.

Čís. 4421.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

Jde o důvod vyvíňující dráhu, byl-li poškozený sražen pod vlak davem tlačícím se ku příjíždějícímu vlaku.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1924, Rv I 1473/24.)

Žalobce byl davem hrnoucím se k příjíždějícímu vlaku podražen, lokomotivou vlaku zachycen a těžce poraněn. Žalobní nárok proti dráze na náhradu škody uznal procesní soud první stolice co do důvodu z polovice po právu. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaného eráru.

Nejvyšší soud, neuznav zažalovaný nárok ani z polovice po právu, žalobu zamítl.

Důvody:

Dovolatelovu spoluvinu s hlediska §u 1304 obč. zák. na žalobcově úrazu spatřoval odvolací soud v tom, že bylo samozřejmou povinností nádražního a u příjíždějícího vlaku službu konajícího personálu, by zabránil cestujícím nastupování do jedoucího ještě se pohybujícího vlaku, jakož i tlačení se ku vlaku do jeho nebezpečné blízkosti, že však této samozřejmé povinnosti nevyhověl ani službu konající úředník Jan Z., očekávající vlak před kolejí, po které vlak vjížděl do stanice, ani železniční zřízenec Alois R., jenž byl rovněž na peronu. Odvolací soud míní, že i když úředník Josef Č. cestující mezi první kolejí stojící napomínal, by dali pozor, že přijíždí vlak, a toto napomenutí pak s místa, kde očekával vlak, opětoval, nebyli tím službu konající úředník a zřízenec dráhy zbaveni povinnosti starati se o to, by cestující nastoupili do vlaku v pořádku, aby se za jízdy netlačili do vlaku, a došlo-li k tomu, jim v tom zabrániti. Odvolací soud vysvětluje, že se tak mělo státi »nějakým energickým a účelným způsobem«. Ale odvolací soud zjišťuje, že se žalobci jeho úraz přihodil tím způsobem, že se k jednomu jedoucímu vagonu buď samovolně, nebo byv stržen davem, přiblížil tak těsně, že buď byl sražen tlačícími se cestujícími nebo stupátkem jedoucího vagonu a tak se dostal pod vlak. Ani službu konající úředník, ani kdokoli jiný ze železničního na peroně službu konajícího personálu nemá povinnosti, by udržoval pořádek brachiální mocí, jako snad měl odvolací soud na

mysli, uznáv, že měl železniční personál tlačení cestujících ku příjíždě-
jícímu a dosud se pohybujícímu vlaku zabránit nějakým energickým
a účelným způsobem. Je také naprosto nejisto, zdali by se byl bezbranný
personál železniční něčeho takového mohl odvážit vůči většímu davu,
jehož chování nesvědčilo o žádoucí ukázněnosti a jenž by starostlivost
o jeho tělesnou bezpečnost pravděpodobně považoval za nedovolený
zásah do práv platících pasažerů. Sluší uznati vzhledem ku předpisu
§u 1297 obč. zák., že za takového stavu jedná každý jednotlivec na
svůj vrub a na nebezpečení, vždyť to je také obsah občanské svobody
a neodvislosti, by jednotlivci nemusili býti poháněni poručníkováním a
donucováním úředním ke všemu, co každému káže zdravý rozum. Vždyť
velkoměstský strážník na nebezpečné křižovatce ulice také nemusí ener-
gicky napomínati obecnost, by vlezlo pod kola pádících aut, nýbrž
každý ví a musí věděti, jak si má za určitých, zvláště nebezpečných
okolností počínati. Byl-li žalobce stržen pod vlak tlačícím se davem,
kázal mu zdravý rozum, by se do toho davu vůbec nevmísil, aby se ne-
připojoval k těm, kdož usilovali naskočiti do vlaku ještě jedoucího. Pak
mu byl v první řadě úraz způsoben těmi neznámými, vlastně nezjištěnými,
ne-li nezjistitelnými lidmi, ale v druhé řadě způsobil si jej sám, že ne-
dbal obyčejné opatrnosti, každému člověku normálního rozumu vrozeně.
Byl-li žalobce stržen pod vlak stupátkem, když se vlak ještě pohyboval,
zavinil si svůj úraz výlučně sám, že se, ač i jemu zákon v §u 1297 obč.
zák. ukládá úkony zdravého rozumu, přiblížil jedoucímu vlaku tak
blízko, že již podle všeobecných pravidel a obyčejné zkušenosti životní
musil nahlížeti a věděti, že tím ohrožuje ne-li svůj život, aspoň tělesnou
bezpečnost. Když však, jak dovolací soud uznává, žalobcův úraz zaviněn
byl třetími osobami nebo zavinil se jej žalobce výlučně sám, pozbývá
žalobní nárok zákonné důvodnosti, neboť pak žalovaným prokázáno
vyvinění podle §u 2 zákona ze dne 5. března 1869, čís. ř. zák.

Čís. 4422.

**Zákonné předpisy, týkající se úpravy služebního poměru obecních
zřízenců.**

**Zákon ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920 ne-
vztahuje se na zaměstnance měst statutárních.**

**Nové úpravy požitkové zaměstnanců Pražské Městské spořitelny
(platné od 1. března 1920) nemůže se dovolávat ten, jehož služební
poměr byl rozvázán dříve, než úprava byla schválena usnesením obec-
ního zastupitelstva.**

(Rozh. ze dne 2. prosince 1924, Rv I 1599/24.)

Žalobce byl zaměstnancem Městské spořitelny pražské a byl v roce
1910 propuštěn. Sporem domohl se v roce 1913 na Spořitelně placení
pense. Po nové úpravě úřednických pensí, platné od 1. března 1920,
domáhal se žalobce na Spořitelně rozdílu mezi pensí mu vyplácenou a
vyššími požitky stanovenými od 1. března 1920. Žaloba byla zamítnuta
soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto